

L'empresari i el guerriller

Que un empresari i un guerriller-ideòleg coincideixin en moltes de les conclusions de l'anàlisi de la globalització i del capitalisme salvatge més que no pas poc habitual pot arribar a ser sorprenent i convida a la reflexió. Sobretot quan l'empresari és un ex-president de Gas Natural com Pere Duran Farell i el revolucionari és el líder de la insurrecció de l'estat mexicà de Chiapas, el *subcomandante* Marcos.

En una entrevista a *La Vanguardia* del 3 juliol d'enguany l'ex-president de Gas Natural, Pere Duran Farell, alertava que un capitalisme "cruel, dur i sense valors" no té futur. Però era en aquest altre paràgraf on l'empresari clavava la punta: "Amb les noves tecnologies la mà d'obra usada i abusada desapareixerà, i si el poderós ja no necessita la classe obrera històricament explotada i fins i tot li fa nosa, no hi ha la temptació del genocidi?"

En un article publicat a *Le Monde Diplomatique* per les mateixes dates el sots-comandant Marcos, tot coincidint amb Duran Farell, assegurava: "El reordenament dels processos de producció i circulació de mercaderies i la ressitució de les forces productives produeixen un excedent peculiar: éssers humans que sobren, que no són necessaris per al 'nou ordre mundial', que no produeixen, que no consumeixen, que no són subjectes de crèdit i, en definitiva, que són 'rebutjables'".

Aquestes anàlisis tan semblants no pressuposen coincidències en els remeis ni en les estratègies. Ni Duran pot admetre la lluita armada ni la supeditació del mercat a un estat revolucionari, ni el *subcomandante* creu en la possibilitat d'humanitzar tot el capitalisme i per sempre més.

Però allò que sí que suggereixen aquestes coincidències, expressades les unes en un llenguatge liberal progressista i les altres en una terminologia marxista, és que aparents adversaris són uns potencials humanistes capaços de trobar-se per impedir el que podria ser un autèntica involució civilitzadora.

I aquesta amenaça, sembla que la veuen prou clara personatges de l'economia mundial i de l'estratègia com el

financer nord-americà d'origen hongarès George Soros i l'analista també nord-americà William Pfaff. Soros ha deixat últimament bocabadat mig món amb el seus atacs al capitalisme salvatge de l'Europa de l'est, especialment el rus, i amb la seva desqualificació del neoliberalisme al llarg d'una agra polèmica amb Mario Vargas Llosa. Pfaff també ha denunciat el segrest de la globalització per uns interessos obscurs, avisa que el poder de negociació dels treballadors és el "més baix de tot el segle" i acaba dient que no és cap bogeria parlar de la "tendència totalitària" del capitalisme salvatge".

L'esquerra més il·lustrada i més pendent de les experiències de Tony Blair i Lionel Jospin mira amb simpatia aquesta diguem-ne "dissidència ideològica" que va emergint dins el capitalisme mateix i en pren nota amb vista a futures coincidències. Però l'esquerra comença a adonar-se d'unes altres amenaces, a més de la provinent de l'ànsia de lucre dels 400 milionaris que acaparen el 40% dels ingressos mundials (ingressos equiparables als que obtenen milers de milions de ciutadans del món reduïts a la pobresa). El sociòleg francès Alain Touraine ha advertit que no serà possible cap reconversió eficaç d'estructures, necessàries d'una altra banda per a esmorteir l'actual "campi qui pugui", sense un autèntic esperit de reforma

de les classes mitjanes. Això vol dir desprendre's d'interessos adquirits, estar disposat a treballar menys temps perquè treballi més gent, consumir menys compulsivament. Com han formulat lúcidament Àngel Castanera i Josep Maria Lozano, es tractaria d'anar acomiadant-se de l'estat del benestar i de perdre la por del naixement de la societat del benestar. Apostar per la "solidaritat de l'oferta" d'individus i de grups compromesos amb l'estat i amb el mercat. Afirmar l'exercici dels "drets socials", però també el dels "deures socials" dels ciutadans. Reconvertir la flexibilitat, fins i tot la precarietat fruit de la injustícia, en eines de creació d'espais socials "alliberats". Només aquesta mena d'iniciatives poden frenar l'esclafit d'un capitalisme sense seny que, envalentit per la derrota de l'amenaça de 1984 sembla que ens tingui reservat *Un món feliç* combinat amb *Mad Max*. ■

LLIBERT FERRI

"Duran Farell, com George Soros, William Pfaff i el sots-comandant Marcos van d'acord en l'apreciació que cal barrar el pas al capitalisme salvatge. El problema és com."